

Llegir per triar (II)*

Una guia de recursos per aprofundir
en el coneixement dels graus universitaris

Coordinació: Eva Llorenç i Ferranda Martí

*En aquesta segona part del conjunt de recursos que encetàrem en el número anterior de FUTURA, s'inclouen 24 dels 53 graus que imparteix actualment la Universitat de València.

GRAU EN BIOQUÍMICA I CIÈNCIES BIOMÈDIQUES

Si hem de triar un llibre, apostem per *La doble hélice*. N'hi ha hagut d'altres, i n'hi haurà d'altres, però aquest n'ha estat el primer d'un determinat tipus de literatura científica i ha deixat empremta. El seu autor, el científic americà James Watson, relata de manera novel·lada com ell i el seu col·lega britànic, Francis Crick, van resoldre l'estructura tridimensional de l'ADN el 1953, treball pel qual van rebre el premi Nobel de Fisiologia el 1962. La identificació de l'estructura de la molècula de la vida va revolucionar la bioquímica i va posar les bases de la recerca en genètica molecular i, per tant, el relat fet per un dels implicats té ja, per si mateix, un valor simbòlic.

El llibre, però, és molt més. No és un text científic o una versió novel·lada d'un descobriment de proporcions astronòmiques. És una història de com la ciència funciona explicada des de dins i, sobretot, de com és percebuda pels qui s'hi acosten amb la curiositat i ambició que caracteritza els científics i l'arrogància, de vegades menyspreu, a l'academicisme que caracteritza el jove lliurepensador. Podem estar o no d'acord amb

Isabel Fariñas, coordinadora del grau en Bioquímica i Ciències Biomèdiques

recomana LLEGIR

La doble hélice, de James Watson. Alianza Editorial, Col·lecció «El libro de bolsillo. Sección Ciencias», Madrid, 2012, 248 p.

la percepció d'un joveníssim i inexpert James al Cambridge acadèmic de l'època; podem escandalitzar-nos amb la falta de respecte d'ambdós investigadors envers anys de treball de col·legues amb més trajectòria; hi percebem els titubejos dels joves que no aprecien un sistema en el qual encara no s'han fet un forat; al final, però, el que queda és la genialitat d'una idea, la sinergia de dues ments resolent un problema de rellevància amb l'enginy de qui no ha posat barreres ni prejudicis a la seua manera de pensar. Es pot avorrir els protagonistes o sentir-se'n pertorbat, es pot acabar fascinat, però en cap cas indiferent, perquè aquest text mostra, com cap altre llibre, que la ciència és una activitat humana i creativa. I és per tot això que *La doble hélice* és un bon llibre per a qui sent interès per la biologia molecular i col·labora en la forja de la seua vocació. ■

GRAU EN BIOTECNOLOGIA

Juan Ferré, coordinador del grau
en Biotecnologia

recomana LLEGIR

Els gens que mengem, de Daniel Ramón. Edicions Bromera, Col·lecció «Sense fronteres», coeditat amb la Càtedra de Divulgació de la Ciència i el Servei de Publicacions de la Universitat de València, València, 1997, 144 p.

La biotecnologia ha passat de formar part d'un temari o, a tot estirar, ser una assignatura, a erigir-se en categoria de grau en la majoria de les universitats espanyoles des de no fa massa anys. És per això que hi ha encara un gran desconeixement del que ensenya aquesta disciplina. Això es fa palès en enquestes d'opinió entre la població i té repercussions sobre la posició que prenen els nostres polítics. Només cal pensar en el debat al si de la Unió Europea respecte als organismes transgènics. És per això que el llibre *Els gens que mengem*, de Daniel Ramón Vidal, és una gran ajuda en aquest sentit, perquè està adreçat a un públic no especialitzat i tracta la biotecnologia d'una manera senzilla i clara.

El llibre comença amb un capítol introductorí en el qual explica els

conceptes bàsics del que es parlarà, amb nombrosos símls que fa que s'entenga de manera intuïtiva. Ens explica que els avanços genètics dels aliments posseeixen, avui dia, una eina nova anomenada enginyeria genètica, amb la qual es poden fer millores, tant en plantes i animals com en microorganismes, amb una eficàcia mai abans assolida. És així com s'obtenen els anomenats organismes recombinants, també coneguts com a organismes transgènics. Ens parla de les aplicacions en la millora vegetal, animal i de microorganismes, i de com detectar frau en els aliments o, fins i tot, contaminacions per microorganismes nocius per a la salut. Finalment, el llibre acaba tractant sobre les possibles repercussions socials, ètiques i legals de la biotecnologia. ■

GRAU EN CIÈNCIES AMBIENTALS

La necessitat d'estudiar els problemes ambientals sistemàticament per a establir un ús racional i eficaç dels recursos naturals no va aparèixer fins al final de la dècada dels 60. De fet, l'avaluació de l'impacte ambiental com a instrument de control dels efectes de les actuacions antròpiques sobre el medi ambient s'origina i es regula en aquells anys. A aquesta perspectiva i conscienciació, contribueixen aportacions científiques i de divulgació, que situen en primer pla del debat públic la problemàtica ambiental, associada a la intensificació de l'agricultura i a l'expansió urbana i industrial, que va tenir lloc als països desenvolupats, sobretot a Europa i als Estats Units, després de la Segona Guerra Mundial. Nombrosos autors com Chanlett, Hawley, Davis, Abelson, etc., poden ser citats per les seues aportacions, però l'obra més rellevant és, sens dubte, *Primavera silenciosa*, de Rachel L. Carson (1907-1964), publicada per primera vegada el 1962 als Estats Units.

En aquest llibre, la biòloga marina i zoòloga nord-americana Rachel L. Carson denuncia les agressions sobre el medi ambient per la utilització massiva de pesticides, sobretot DDT (diclorodifeniltricloroetà). Mitjançant una descripció clara i basada en nombrosos exemples documentats que aporten rigor científic a l'anàlisi, Carson posa en evidència els greus efectes de la contaminació sobre els ecosistemes i la salut humana, i és la primera científica que encunya el terme biocides per referir-se als plaguicides pel seu ampli espectre nociu sobre els éssers vius. A més, el llibre és un exemple de tenacitat i compromís; després d'haver avançat la publicació d'algun capítol en la premsa local, l'autora va ser perseguida i pressionada per la poderosa indústria química de postguerra que fabricava els plaguicides i per la mateixa administració americana per tal que hi desistira. Però encara així, va publicar el llibre, després de superar un llarg càncer que els estudis actuals relacionen, entre altres causes, amb la contaminació química, i que finalment va causar-li la mort pocs anys després.

Com escriu José Manuel Sánchez Rom en el prefaci de l'edició que recomanem, «*Primavera silenciosa* consiguió lo que pocos textos científicos logran: iluminar nuestros conocimientos de procesos que tienen lugar en la naturaleza e interesar a la sociedad tanto por la ciencia que es necesaria para comprender lo que sucede en nuestro planeta como por la situación presente y futura de la vida que existe en él». ■

Luis Recatalà, secretari de la
Comissió Acadèmica de Títol (CAT)
del grau en Ciències Ambientals

recomana
LLEGIR

Primavera silenciosa,
de Rachel L. Carson. Editorial
Crítica, Col·lecció «Drakontos
bolsillo», Barcelona, 2010, 296 p.

GRAU EN COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL

Aquest és un llibre molt divertit sobre la vida i l'obra d'un dels grans mestres del cinema: el genial guionista i director Billy Wilder. Com a biografia és molt amena, tant per l'agitada vida del personatge, com per la fluïdesa de la narració. Nascut a l'Imperi Austrohongarès a principi de segle XX, Wilder va recórrer i patir els avatars de la història europea i mundial d'aquell segle, tot procurant-se la supervivència al temps que desenvolupava la seua creativitat en activitats ben diverses. Periodista a Viena i a Berlín, no va renunciar a oficis menys intel·lectuals com ara ballarí de saló per poder sobreviure, mentre que s'acostava cada vegada més al món del cinema, que l'havia fascinat des de ben jove. El seu primer ofici pròpiament cinematogràfic (sense comptar la crítica en premsa) va ser com a guionista, treballant a Berlín per als estudis UFA (Universum Film Aktiengesellschaft) amb els directors més prestigiosos del moment, activitat que no abandonarà mai i que compaginarà més endavant amb la de director. Fugint del nazisme amb l'arribada de Hitler al poder (tant per la seua ascendència jueva, com per les seues idees) recalà primer a París, on ja va dirigir algun film (*Corbes perillosos*, 1934) i, de seguida, a Hollywood, on treballà com a guionista per als grans estudis, amb directors com Ernst Lubitsch, a qui considerà el seu mestre, per esdevenir un dels directors més importants de la història del cinema, guanyador de set premis Oscar i nominat moltes vegades més.

La lectura d'aquest text ens dóna les claus per interpretar les seues pel·lícules, la major part comèdies, amb un gran sentit crític sobre la societat que passa desapercebut sota les divertides històries d'uns personatges sempre embolicats en la lluita per la supervivència, alhora que busquen la inabastable felicitat. La fam, les màfies, l'amor, el sexe i la comicitat absurda de la vida donen lloc a obres mestres on els grans mites eròtics, com Marilyn Monroe, Kim Novak o Shirley MacLaine, despleguen tot el seu poder de seducció davant dels representants de l'home de classe mitjana, assetjat per la seua condició de fracassat. Films com ara *Ningú no és perfecte* (*Some Like it Hot*, traduïda al castellà com *Con faldas y a lo loco*), *L'apartament*, *Irma, la Douce*, *La temptació viu dalt*, *Primera plana*, *Fes-me un petó*, *ximplet*, *Berlín Occident* o *Perdició*, són només una mostra de les 26 pel·lícules dirigides (i 60 guions escrits) per aquest autor imprescindible.

Qui vulga acostar-se a la màgia del món cinematogràfic, i per extensió als estudis de Comunicació Audiovisual des d'un punt de vista no gens superficial, combinant les anècdotes amb la informació i la interpretació, trobarà en aquest llibre una excel·lent lectura. ■

Santiago Renard, coordinador del grau en Comunicació Audiovisual

recomana LLEGIR

Billy Wilder, de Claudius Seidl.
Ediciones Cátedra, Col·lecció «Signo e imagen. Cineastas»,
Madrid, 1991, 288 p.

© Norman Seeff

GRAU EN DRET

No és una tasca senzilla fer la tria d'un llibre que ens done una idea completa d'uns estudis, i el cas del dret no n'és una excepció. Explicar què és el dret, o millor, que no és, resulta complicat en una sola obra. Una de les característiques bàsiques del dret, ser un mitjà de solució de conflictes, és probablement la més coneguda i fa que ens vinguen a la memòria les eixides professionals més directament relacionades amb la justícia: advocats/advocades, jutges/jutgesses o fiscals, que han sigut objecte recurrent en la literatura i també a les pantalles. Probablement, si férem una enquesta preguntant per llibres o pel·lícules relacionades amb el dret, eixirien títols com *Matar un rossinyol*, *Testimoni de càrrec*, *Erin Brockovich* i molts altres coneguts per tothom.

El dret impregna totes les nostres actuacions quotidianes i podríem afirmar que és com l'aire, ens adonem de la seua existència només quan ens falta. La visió del dret com a sistema jurídic que garanteix el funcionament i les relacions socials sense conflictes ni invasions en els diferents interessos en qüestió, és el que guia tota l'obra de John Grisham, advocat i escriptor, i li serveix per a esbrinar els diferents aspectes interns i externs d'aquesta disciplina.

Per què he triat de tots els llibres de Grisham, *L'apel·lació*? Perquè tot i estar basada en un sistema jurídic diferent al nostre, la universalitat de les situacions la fa idònia per a plantejar-se dicotomies, malauradament tan d'enorme actualitat per tot arreu, com ara dret-política, ètica-corrupció, jurat-justícia, drets de la ciutadania-multinacionals, etc. En definitiva, crec que és una bona lectura per a reflexionar sobre la professió de jurista, l'expert que coneix i interpreta les lleis per a donar solucions als conflictes. ■

*N'hi ha una edició en castellà publicada per Debolsillo Editorial, Barcelona, 2011.

Pura Peris, coordinadora del grau en Dret

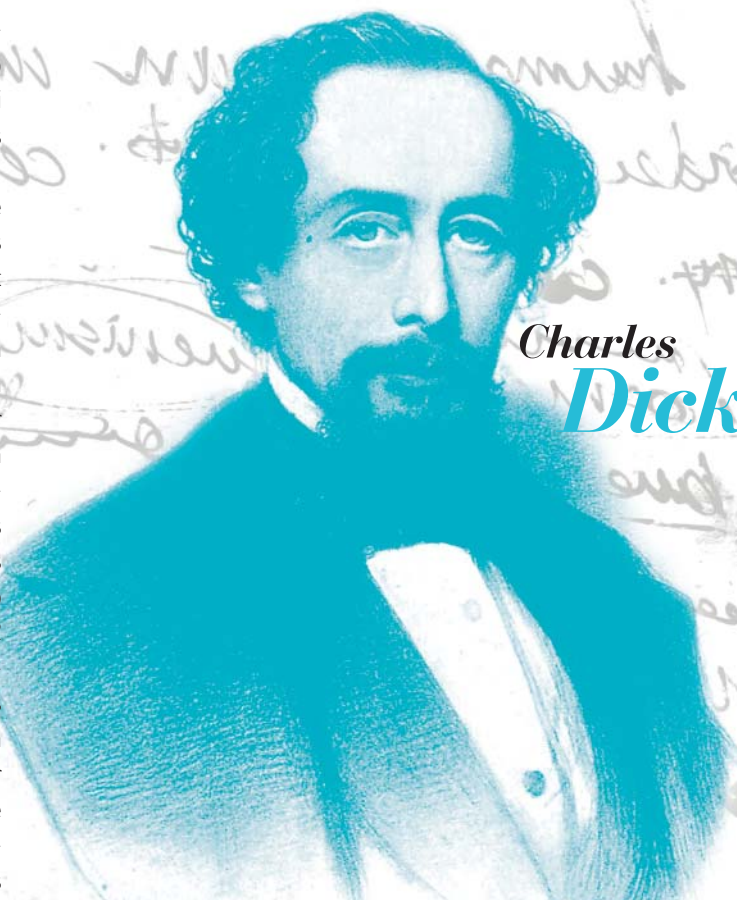
recomana LLEGIR

*L'apel·lació**, de John Grisham.
Plaza & Janés Editores,
Barcelona, 2008, 480 p.

GRAU EN EDUCACIÓ SOCIAL

Les mobilitzacions ciutadanes sorgides del 15-M són una manifestació clara de la reivindicació d'un canvi polític i social que demana anteposar les persones a l'agenda política i financera. No hi ha dubte que en el moment actual de crisi econòmica s'han desencadenat més desigualtats, pobresa i patiment, sobretot entre els ja més desfavorits per les polítiques socials. L'educació social com a professió, de poca antiguitat però de gran rellevància social, té i tindrà en el futur immediat més sentit que mai en la nova època en què ha entrat la societat. Analitzar la situació de l'acció de les educadores i els educadors socials ha estat un dels objectius del VI Congrés Estatal d'Educació Social realitzat a València al maig de 2012 i que recomanem visitar: www.congresoeducacionsocial.org. D'aquest congrés va sorgir la *Declaració de València* com a referent de les conclusions i com a motor d'una acció futura d'aquesta professió que intenta per tots els mitjans evitar l'exclusió social: «Els educadors socials ens comprometem a buscar solucions a les alternatives que s'estan donant per a superar l'actual crisi econòmica, oferint propostes basades en la dignitat, les capacitats i fortaleces de les persones, trencant el fatalisme imperant; i a plantejar-nos la nostra acció des d'una posició ètica de crítica i denúncia, assumint la veu dels qui sofreixen per un sistema injust...».

D'altra banda, si pensem en una lectura que motive els més joves a exercir la nostra professió, recomanem llegir qualsevol dels textos de Charles Dickens, escriptor anglès de l'època victoriana, que pot considerar-se un dels precursors de l'educació social. Dickens va denunciar, mitjançant els seus relats, la realitat de l'exclusió social i de les desigualtats que ell mateix havia viscut en la infantesa. I va escriure sobre molts dels problemes actuals que són àmbits d'intervenció per a l'educació social: immigració, dret a l'educació, pobresa, abusos a la classe treballadora, etc. ■

Charles
Dickens

Irene Verde, coordinadora del grau
en Educació Social

recomana
LLEGIR

qualsevol dels textos de
Charles Dickens i consultar
el web del VI Congrés Estatal
d'Educació Social.

GRAU EN ENGINYERIA ELECTRÒNICA INDUSTRIAL

Al llarg de les pàgines d'aquest llibre, Tomás Perales fa un relat amè de la història de la ciència i de les seues conseqüències tecnològiques. El text es llegeix com si fóra una novel·la d'aventures en la qual els protagonistes són els homes de ciència i els enginyers que amb el seu talent i força de voluntat han aconseguit dotar-nos del nivell tecnològic que en aquest moment tenim a la nostra disposició.

Per què és recomanable la lectura d'aquesta breu història? Perquè si analitzem cada episodi amb atenció i els relacionem uns amb uns altres, s'arriba a una sèrie de conclusions que són tan importants com la pròpia obra. Per exemple, l'autor es refereix a l'electricitat com un dels descobriments que més han influït en la nostra vida actual. En aquesta part de l'obra –una ullada a la relació cronològica del final del llibre és reveladora– es

destaca l'esforç tremend de Thomas Edison, persona sense una bona formació bàsica en el món de la ciència i de les matemàtiques, per aconseguir un dispositiu lumínic rendible i durador. Més de sis mil proves fins a aconseguir un filament apropiat per al seu llum d'incandescència! És la voluntat d'arribar a una meta costejant el que costa. D'altra banda, hi ha l'afany per patentar els seus invents perquè ningú que no fos ell poguera treure'n partit. És la lluita per la vida. Després, la pugna amb Nikola Tesla, un altre home del qual sí podríem dir que tenia una bona preparació científica. Edison defensava l'ús del corrent continu, mentre que Tesla defensava apassionadament la utilització del corrent altern. La balança va caure del costat del corrent altern. Per què? Perquè aquest últim era un mètode més rendible. I ací entra en joc el paper de l'economia, element

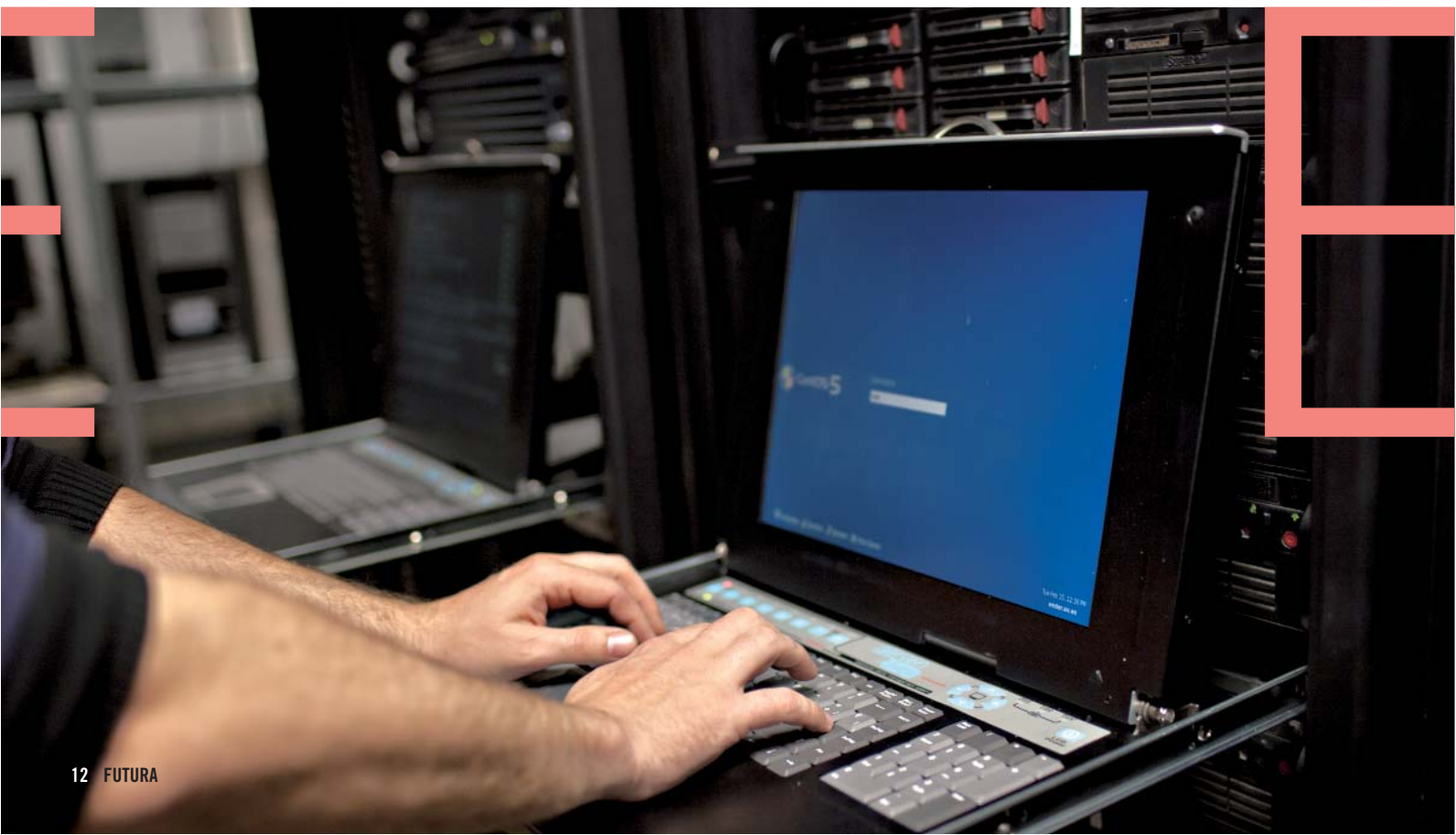
José Miguel Espí, coordinador del grau en Enginyeria Electrònica Industrial

recomana
LLEGIR

Los 5 desarrollos tecnológicos que nos han cambiado la vida,
de Tomás Perales Benito.
Creaciones Copyright, Madrid,
2012, 158 p.

fonamental en tot desenvolupament tecnològic.

Aquest llibre aplega tres idees importants des del punt de vista de l'enginyeria que poden ser de gran utilitat per als futurs enginyers: en primer lloc, la importància de la bona preparació tècnica i científica; en segon lloc, la voluntat ferma d'aconseguir la meta proposada, i en tercer lloc la necessitat d'una visió pràctica i realista que done viabilitat al nostre projecte des del punt de vista econòmic. ■

GRAU EN ENGINYERIA INFORMÀTICA

Aquest és un llibre sobre la vida d'un creatiu emprenedor la passió del qual per la perfecció va revolucionar la indústria dels ordinadors, les pel·lícules d'animació, la telefonia i l'edició digital. És també un llibre sobre innovació, sobre creativitat i sobre la connexió entre art i tecnologia.

El llibre relata els inicis de Silicon Valley, on començaren a transformar el silici en or. De la interacció entre les noves empreses de semiconductors i la imaginació de joves inconformistes universitaris sorgiren els primers ordinadors personals muntats a garatges, entre ells, el primer Apple. Aquí és on es van prendre decisions que marcaren el que és la informàtica actual i és on van esclatar les primeres batalles tecnològiques. També és on Jobs va mostrar que era un visionari quan va prendre decisions per apropar els ordinadors als usuaris domèstics, com ara la d'usar el ratolí i el sistema operatiu gràfic.

Després de ser apartat de la seua pròpia companyia, Jobs va comprar la divisió d'imatges per computador de George Lucas i va crear Pixar. La presència inspiradora de Jobs en Pixar ha donat al cinema pel·lícules d'animació que ja formen part de la història del setè art.

El llibre conta com després de tornar a Apple, i en plena crisi de les *punt com* en què el computador domèstic semblava un model avorrit i esgotat, Jobs va presentar l'iPod i el seu suport per a l'iMac, i transformà l'ordinador en el centre de l'oci domèstic. Els desenvolupaments posteriors de productes reinventats per Jobs, com l'iPhone o l'iTab han creat un mercat d'aplicacions de programari i de desenvolupament de maquinari que han revolucionat la informàtica i la tecnologia en general. La principal conclusió després de llegir la biografia de Jobs és que la imaginació sempre és la millor resposta. ■

* N'hi ha una edició en castellà publicada per Editorial Debate, Barcelona, 2012, 740 p.

José A. Boluda, coordinador del grau en Enginyeria Informàtica

recomana
LLEGIR

*Steve Jobs. La biografia**, de Walter Isaacson. Editorial Rosa dels Vents, Barcelona, 2012, 696 p.

GRAU EN ENGINYERIA MULTIMÈDIA

Nicholas Negroponte és conegut en els mitjans per alguns projectes molt cridaners, com ara la seua proposta per a crear un ordinador portàtil de baix cost destinat a proporcionar l'accés a la tecnologia a la població més desfavorida dels països menys desenvolupats. A més d'això, Negroponte, cofundador del MIT Media Lab (un laboratori interdisciplinari que pertany a l'Institut Tecnològic de Massachusetts-MIT), és un dels experts mundials en tecnologia multimèdia. El MIT es dedica a promoure projectes pioners, molts dels quals centrats en el camp multimèdia. Allí s'han desenvolupat les xarxes sense fil, el web (*world wide web*) o els navegadors web. Actualment, algunes de les seues línies d'investigació inclouen desenvolupaments que requereixen les destreses pròpies de l'enginyeria multimèdia, com la creació d'aplicacions que utilitzen tecnologies noves en el camp de la interacció persona-ordinador, interfícies tangibles o sistemes de realitat augmentada, tan en auge en els darrers anys amb la generalització de dispositius multimèdia mòbils d'altres prestacions. Un/a enginyer/a multimèdia ha d'estar capacitada per a aquestes coses, a més de per a les ja conegudes, com videojocs, animacions, aplicacions de realitat virtual, disseny web, etc.

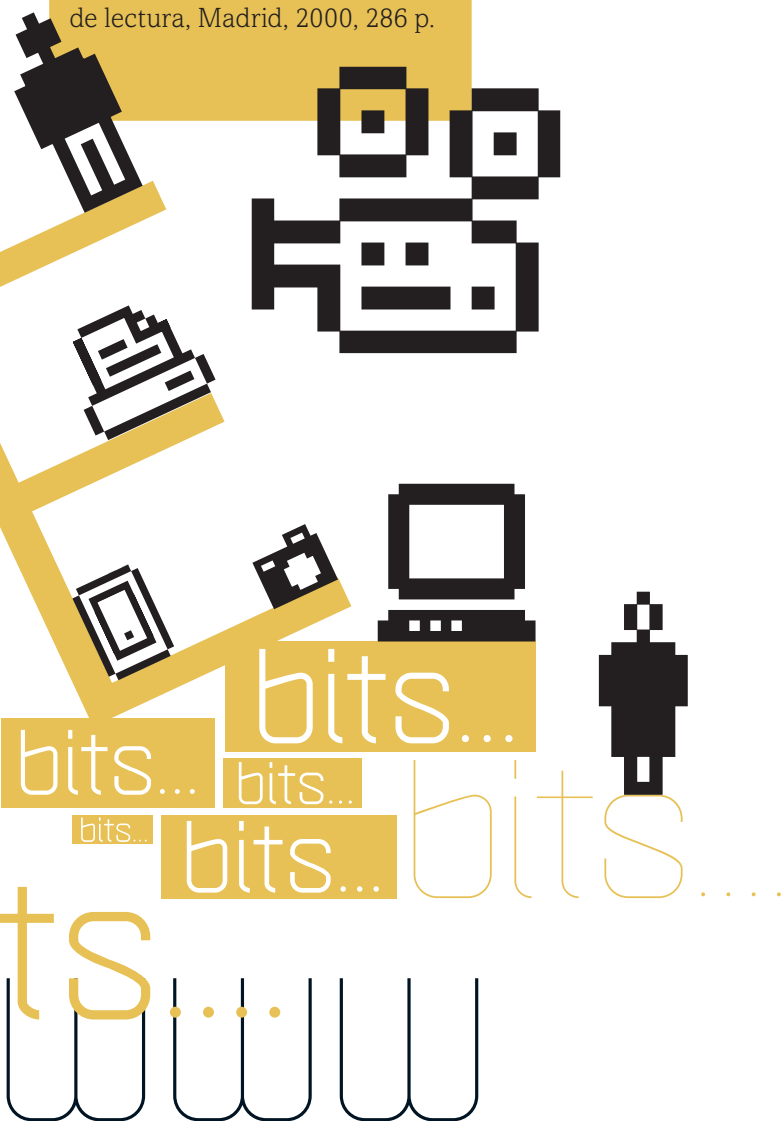
En el seu llibre, Nicholas Negroponte descriu de manera comprensible alguns dels fenòmens de les tecnologies de la informació, com ara el vídeo per encàrrec o les aplicacions multimèdia. També fa una revisió interessant de l'evolució de les interfícies gràfiques (des de les primeres, basades en botons d'ordres, fins a les més modernes, com la realitat virtual), de les tècniques d'interacció multimodals, del sorgiment de l'univers multimèdia (gràcies a la possibilitat de codificar tots els mitjans d'una mateixa manera, mitjançant bits), o de les tecnologies de transmissió de la informació que permeten que el contingut multimèdia pugui arribar, en principi, a totes les llars.

En definitiva, el llibre fa un repàs a l'evolució de les tecnologies que van permetre el sorgiment de la multimèdia o, en paraules del mateix Negroponte, el llibre consisteix en «històries tretes dels anys en què es van inventar nous sistemes dels gràfics per ordinador, les comunicacions humanes i els multimèdia interactius». La lectura és amena i pot donar-nos una visió dels fonaments de les tecnologies multimèdia. ■

Inmaculada Coma, coordinadora
del grau en Enginyeria Multimèdia

recomana LLEGIR

El mundo digital, de Nicholas
Negroponte. Editorial Punto
de lectura, Madrid, 2000, 286 p.

GRAU EN ENGINYERIA TELEMÀTICA

L'impuls en la tecnologia necessita del concurs de dos tipus de persones: els qui comprenen allò que no poden controlar i els qui controlen el que no comprenen. Si els últims són els tècnics, enginyers o programadors, els primers, els visionaris, han estat sens dubte els escriptors de ciència-ficció. Ja des dels seus inicis, l'enginyeria telemàtica ha seguit aquesta filosofia. El 1969, en plena guerra freda, amb el món sencer sentint el temor de l'amenaça nuclear alimentat per novel·les situades en mons postnuclears, com la coneguda *Somien els andròides amb ovelles elèctriques?*, de Philip K. Dick (1968), portada al cinema amb el títol de *Blade Runner*, els enginyers van contraatacar. El 1972 es va realitzar la primera demostració pública d'ARPANET, la nova xarxa de comunicacions financada per la DARPA (Defense Advanced Research Projects Agency), immune a qualsevol atac nuclear. Ací està l'inici d'Internet.

Ja en l'era post 11-S, la Information Awareness Office (IAO) se centra en l'aplicació de la vigilància de la tecnologia i la informació per rastrear terroristes i altres amenaces als EUA. Aquesta agència podria arribar a ser l'adaptació en la vida real de la fantasia social que va ser *1984*, de George Orwell, amb la vigilància del Gran Germà, o de *Minority Report*, del ja anomenat Phillip K. Dick. També a Europa, l'Agència Espacial Europea (ESA) va posar els seus científics a llegir els clàssics i les novetats del gènere a la recerca de noves idees per desenvolupar als seus laboratoris.

I seguint en aquesta línia de retroalimentació, arribem a un concepte tan telemàtic com el de *ciberespai*, i recomanem la lectura de *Neuromante*, de William Gibson (1984). *Neuromante* obre l'anomenada *Trilogia del Sprawl* i és la primera obra del seu gènere guanyadora dels tres premis *top* de la ciència-ficció: *Hugo*, *Nebula* i *Philip K. Dick*. Aquesta novel·la marca l'inici del corrent *cyberpunk* i descriu un món envaït pels microprocessadors, en el qual el poder no resideix en els diners sinó en la informació.

Excepte petits detalls tècnics, el món creat per William Gibson és una realitat. Ser *cyberpunk* significa estar endollat i connectat, i això és la comunitat de la xarxa. No hi ha un heroi proscrit que protagonitza la lluita pel dret a la informació, seria massa novel·lesc però sí que hi ha una comunitat de milions d'usuaris que estan canviant el món sense tenir-ne plena consciència. Amb l'ajuda de l'enginyeria telemàtica, la ciència-ficció esdevé present, de la mateixa manera que, amb la imaginació dels escriptors, els tècnics han trobat enginyers i solucions per controlar i entendre l'incomprensible. ■

Paloma Moreno, coordinadora del grau en Enginyeria Telemàtica

recomana
LLEGIR

Neuromante, de William Gibson.
Editorial Minotauro, Col·lecció
«Booket-Ciència Ficció»,
Barcelona, 2006, 320 p.

GRAU EN
**ESTUDIS HISPÀNICS:
LLENGUA ESPANYOLA
I LES SEUES LITERATURES**

El món actual s'enfronta a noves necessitats i obligacions derivades de la complexitat de les relacions socials i professionals. En aquesta conjuntura, la capacitat de fer-se entendre i de ser convincents en les nostres intervencions orals es converteix en un tresor preuat que ningú hauria de deixar de banda. I menys encara quan algú pretén arribar a ser especialista en el llenguatge en general i en la llengua espanyola en particular. A resoldre moltes d'aquestes necessitats s'ofereix, precisament, el volum que comentem.

El primer que caldria valorar d'aquest llibre és la claredat dels seus objectius, establerta des de les primeres pàgines; lluny de les diletants observacions abocades en molts manuals d'autoajuda (on el fet de parlar en públic sembla veure's més com una activitat espectacular que com una necessitat pràctica), *Saber hablar* marca el camí de l'orador reeixit, establint un marc didàctic de pautes. L'important és, doncs, saber donar resposta a les diverses situacions (formals, informals, etc.) i a les necessitats oratòries de cada moment.

Antonio Hidalgo, coordinador del grau en Estudis Hispànics: Llengua Espanyola i les seues Literatures

recomana
LLEGIR

Saber hablar, d'Antonio Briz (coord.). Instituto Cervantes, Editorial Aguilar, Madrid, 2008, 250 p.

El to del llibre, d'altra banda, és seriós i rigorós; el tractament del problema es planteja en termes rarament científics per obres d'aquesta naturalesa: saber parlar comporta un bon coneixement de la llengua que es fa servir en tots els seus aspectes, des del fònic fins al sintàctic, passant pel semàntic o el morfològic. I, sobretot, el control vocal i la capacitat per a argumentar determinen en cada cas l'habilitat del bon orador. Aquest llibre, al cap i a la fi, no sols és útil per als estudiants d'Estudis Hispànics, sinó per a qualsevol persona interessada a millorar el seu nivell oratori. ■

GRAU EN FILOLOGIA CLÀSSICA

Una de les dificultats que se'ns presenta a tots aquells que ens endinsem en l'estudi de les llengües i les cultures antigues és salvar la distància que separa el nostre estil de vida actual de les condicions materials i de la mentalitat de les persones de l'antiguitat. Hi ha, però, una cosa que perdura i que ens permet entendre la seua literatura i compartir els seus sentiments: ens entristim i ens alegrem per les mateixes coses, patim i desitgem el mateix. Com a prova del que dic, propose als qui teniu pensat seguir els estudis de Filologia Clàssica la lectura de la versió moderna d'una de les històries més antigues de la nostra cultura comuna: la llegenda d'Eneas.

En la llegenda d'Eneas, la jove Lavínia, filla del rei Llatí, viu serenament seguint les tradicions del seu poble. El seu futur ja ha estat escrit des del moment del seu naixement: es casarà amb Turn, príncep de la veïna ciutat d'Àrdea i cosí seu. Però una nit, mentre dorm al bosc, un somni profètic canvia completament el seu destí. Una misteriosa aparició anuncia a Lavínia que les generacions futures la recordaran; que arribarà un estranger, un home sense pàtria, al límit de les seues forces, que esdevindrà el seu marit al final d'una guerra que canviarà per sempre el seu món. I la jove princesa, que sent que les profecies no poden ser falses, decideix prendre les regnes del seu destí i fer allò que més tard no farà cap poeta: contar-nos en primera persona la seua història. La història del fugitiu troià, que arriba a Itàlia al capdavant de les restes del seu poble, ens ha arribat a través del poema de Virgili, *l'Eneida*. Però Virgili, que va narrar els perills, les navegacions i els amors del seu heroi a través de tot el Mediterrani, no va concedir mai veu a Lavínia. Testimoni mut de la seua sort i de la destrucció de la seua família, la Lavínia de l'escriptor romà no pronuncia una sola paraula en tot el poema, i mai arribem a saber què sent i quins són els seus pensaments.

Ursula K. Le Guin (Berkeley, Califòrnia, 1929), antropòloga i autora de fascinants relats, reinterpreta i presta ara la seua veu a l'heroïna callada. El seu profund coneixement de la mentalitat de les societats antigues i, sobretot, la seua delicada sensibilitat, aconsegueixen recrear de manera magistral l'antiga societat dels llatins i reescriure una llegenda immortal però, aquesta vegada, amb veu de dona. ■

Josep Lluís Teodoro, coordinador
del grau en Filologia Clàssica

recomana
LLEGIR

Lavinia, de Ursula K. Le Guin.
Ediciones Minotauro, Barcelona,
2009, 384 p

GRAU EN FILOLOGIA CATALANA

Si volguérem un eslògan per aquest llibre seria relativament curt: «Un llibre imprescindible que hauria de ser innecessari». Malauradament, la realitat no la dissenyem nosaltres (els que pensem que cal aplicar criteris científics per parlar de les llengües) sinó que la programen els polítics, o els anomenats *grups de pressió* a través de la influència que exerceixen en la premsa o a través de la publicació de decrets que regulen l'ensenyament o el contingut dels llibres de text. Aquesta manera d'operar, de crear opinió, d'ajustar la realitat, pot tenir resultats tan increïbles com la divisió d'una llengua en un temps rècord. El llibre de Cuenca mostra un mosaic exemplificatiu de com una llengua pot transformar-se'n en tres. I a la llarga acabar en una sola: el castellà.

L'estudi està dividit en quatre parts. En la primera, es narren quatre anècdotes ben representatives com, per exemple, la pèrdua de la llengua en les respectives generacions d'una família. La segona part, «Contextualitzacions», dóna pistes per entendre el conflicte valencià: «Una realitat on el respecte a les llengües que no tenen un estat al darrere és poc més que una ficció». En «Reflexions», l'autora comenta la situació del valencià i explica com el resultat actual és el fruit d'una instrumentalització política de llarga tradició que té com a exemples més recents la creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua. I acaba amb l'apartat «Explicacions», on s'aporten arguments, dades o, en definitiva, explicacions, de per què el valencià i el català són una mateixa llengua. És obvi, no? Doncs, haurem de contestar negativament a la pregunta. Potser cal enfrontar-se amb l'obvietat i buscar arguments senzills i contundents per explicar que la terra és rodona.

Gemma Lluch, professora del grau en Filologia Catalana

recomana LLEGIR

El valencià és una llengua diferent?, de Maria Josep Cuenca. Tàndem Edicions, València, 2003, 2008, 171 p.

I per què recomanem aquest llibre als futurs estudiants de Filologia Catalana? Perquè aporta una visió més personal dels estudis del grau. Més enllà de la sintaxi, l'anàlisi dels textos o la dialectologia, Maria Josep Cuenca mira la realitat del català al País Valencià des de la quotidianitat. Els relats, les històries de vida que el llibre narra mostren el lligam entre els llibres, els documents, les aules i la vida. Una visió personal que esdevé social, almenys d'una part de la societat. Com diu l'autora: «A partir de la pregunta que dóna títol a aquest llibre, he intentat analitzar els problemes que hi subjauen. I el resultat de tot plegat és aquest assaig, un llibre que s'encapçala amb una resposta –el valencià forma part de la llengua catalana–, però que conté moltes altres preguntes». ■

GRAU EN FILOSOFIA

La filosofia no és una disciplina com les altres, ni tampoc un conjunt de coneixements, sinó una actitud. Va més enllà de les ciències particulars, i reflexiona sobre el que queda fora del seu abast, com també sobre la relació que s'estableix entre elles, i sobre el seu mètode, àmbit i estructura. S'ocupa de la realitat, de l'home, del coneixement, de l'acció i la responsabilitat, del sentit de la pròpia existència.

El llibre de Tobies Grimaltos, *El joc de pensar: converses amb Marta*, és una magnífica introducció a la filosofia, perquè s'allunya dels tòpics erudits, de la terminologia i de l'ostentació, per mostrar com un pare, professor de filosofia, i la seua filla adolescent aborden tot un seguit de problemes filosòfics en unes converses de sobretaula. L'autor reprèn així un gènere literari, el diàleg filosòfic, que va inventar fa molts segles Plató. En *El joc de pensar* es parla del sentit de la filosofia, de la llibertat, dels problemes de justificació de les nostres creences, del coneixement i de la realitat o del pensament i la intel·ligència artificial, entre altres. No és una obra que simplifiqui les qüestions o les trivialitze, sinó un exercici de pensament rigorós sobre temes importants que resulten accessibles a qualsevol persona. No obstant

això, no deixa de ser una conversa, tan fictícia com versemblant, entre una jove i son pare. Al cap i a la fi, com es diu en el llibre, el filòsof és en certa manera un xiquet impertinent, que ho indaga tot i que continua preguntant «I per què?», quan sembla que ja tot és clar. És un llibre que no sols ensenya a internar-se en el joc de pensar, sinó que ho fa atractiu i accessible a tots els públics.

En les converses amb son pare, Marta no adquireix noves certeses ni solucions definitives als problemes; el que aprèn és a plantejar-los, a argumentar, a expressar-se. Amplia, sí, el seu coneixement, però en un altre sentit. No perquè sàpiga més coses, sinó perquè «ara comprèn més». Aprèn a ser tolerant, a tenir consciència de la complexitat de les coses i a respectar opinions diferents de la seua. Aprèn a pensar, una tasca que no té fi, i a la qual ens dediquem aquells que estudiem filosofia. Naturalment, en els estudis del grau en Filosofia es proporcionen coneixements sobre la història del pensament, i s'aprofundeix en la terminologia i en els plantejaments dels problemes filosòfics segons els diversos corrents que els aborden, però, en definitiva, no fem una altra cosa que el que fan el pare i la filla del llibre de Grimaltos: aprendre a pensar. ■

Juan de Dios Bares, coordinador
del grau en Filosofia

recomana
LLEGIR

*El joc de pensar: converses
amb Marta*, de Tobies Grimaltos.
Edicions Bromera, València,
2010, 192 p.

GRAU EN FÍSICA

Quan se'm va plantejar la tasca de recomanar un llibre a un potencial estudiant de Física, que interessara els estudiants vocacionals i motivara els indecisos, vaig arribar a la conclusió que el camí més directe per a connectar amb tots ells seria, potser, un llibre que mostrara una actitud d'observació de la realitat més que un llibre divulgatiu sobre física, que n'hi ha d'excel·lents. I aquesta premissa porta a la pregunta: quina actitud hauria de tenir un potencial estudiant de Física –i de ciències en general–? La que va portar els nostres avantpassats a inventar la roda i a dominar el foc: la curiositat per conèixer les causes dels fenòmens que hi ha en la naturalesa. Aquesta curiositat ens permet indagar en la naturalesa, comprendre-la i, fins i tot, reproduir-la de manera controlada. La curiositat és, per tant, el germen de tot el nostre coneixement i també de la certesa que encara hi ha, encara, tot un enorme i diminut cosmos per descobrir.

Aquesta curiositat és realment la protagonista del llibre *La porta dels tres panys*, de Sonia Fernández-Vidal. L'autora, sense pretendre fer gala d'un estil literari elaborat, aconsegueix fer palès al llarg de tot el text quina és l'actitud que un estudiant de física ha de tenir, i també, per què enganyar-nos, la que un/a físic/a ha de mantenir al llarg de tota la seua vida com a científic/a. Fernández-Vidal, utilitzant com a excusa el freqüent caràcter contra intuitiu del món quàntic, transmet amb força la idea que l'observació és l'única manera de conèixer el món i que, per a conèixer-lo en tota la seua grandesa, hem de deixar enrere les nostres idees preconcebudes més arrelades, com si fórem un xiquet que pregunta insistentment *per què?* Per tant, el premi que podeu arribar a aconseguir en una facultat de Física consistirà, si posseïu l'actitud necessària *a priori*, a adquirir les eines necessàries per a observar la naturalesa amb els ulls d'un xiquet que sap matemàtiques i sap com experimentar. Però, alerta, és un premi que només aconseguireu amb el vostre esforç i amb la nostra ajuda, la de tot el vostre professorat. ■

Juan Fco. Sánchez, coordinador del grau en Física

recomana LLEGIR

La porta dels tres panys: una aventura quàntica, de Sonia Fernández-Vidal. La Galera Editorial, Barcelona, 2012, 208 p.

GRAU EN **FISIOTERÀPIA**

Philippe Pozzo di Borgo és un escriptor francès que el 1993 va patir un accident de parapent que el va deixar paraplègic. Uns anys després, va morir la seua dona en un altre accident, cosa que el va fer entrar en una gran depressió, que va anar superant amb l'ajuda del seu cuidador. Aquesta autobiografia va ser publicada l'any 2001 i es va convertir en un èxit de vendes. En el 2011 va ser portada al cine per Eric Tolédano i Olivier Nakache, i recentment s'ha tornat a reeditar.

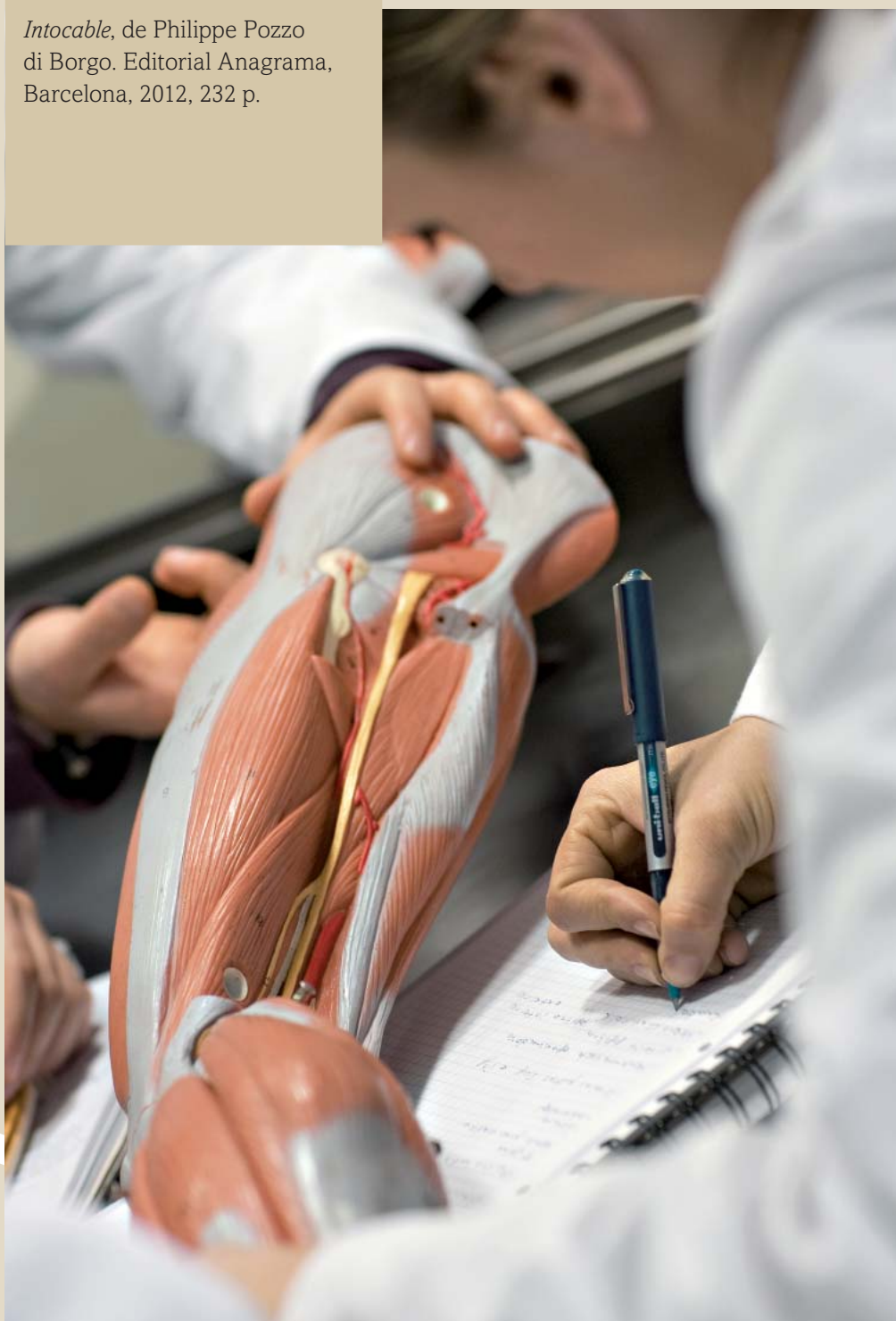
El seu cuidador és un xic del Senegal amb una situació social difícil, el qual ajuda l'escriptor a eixir de la depressió que patia. Sorgeix una gran amistat entre ambdós i esdevé una divertida i commovedora història real. La combinació dels dos personatges és fantàstica. La recuperació física del protagonista va unida a la seua recuperació vital, i la fisioteràpia juga un paper clau, a més de l'ajuda del jove, en la millora de la seua difícil situació.

Tal com diu el mateix autor, el llibre «no és un simple entreteniment, sinó un retrat realista de la desventura, de proximitat amb els exclosos». ■

Laura López Bueno, coordinadora
del grau en Fisioteràpia

recomana **LLEGIR**

Intocable, de Philippe Pozzo
di Borgo. Editorial Anagrama,
Barcelona, 2012, 232 p.

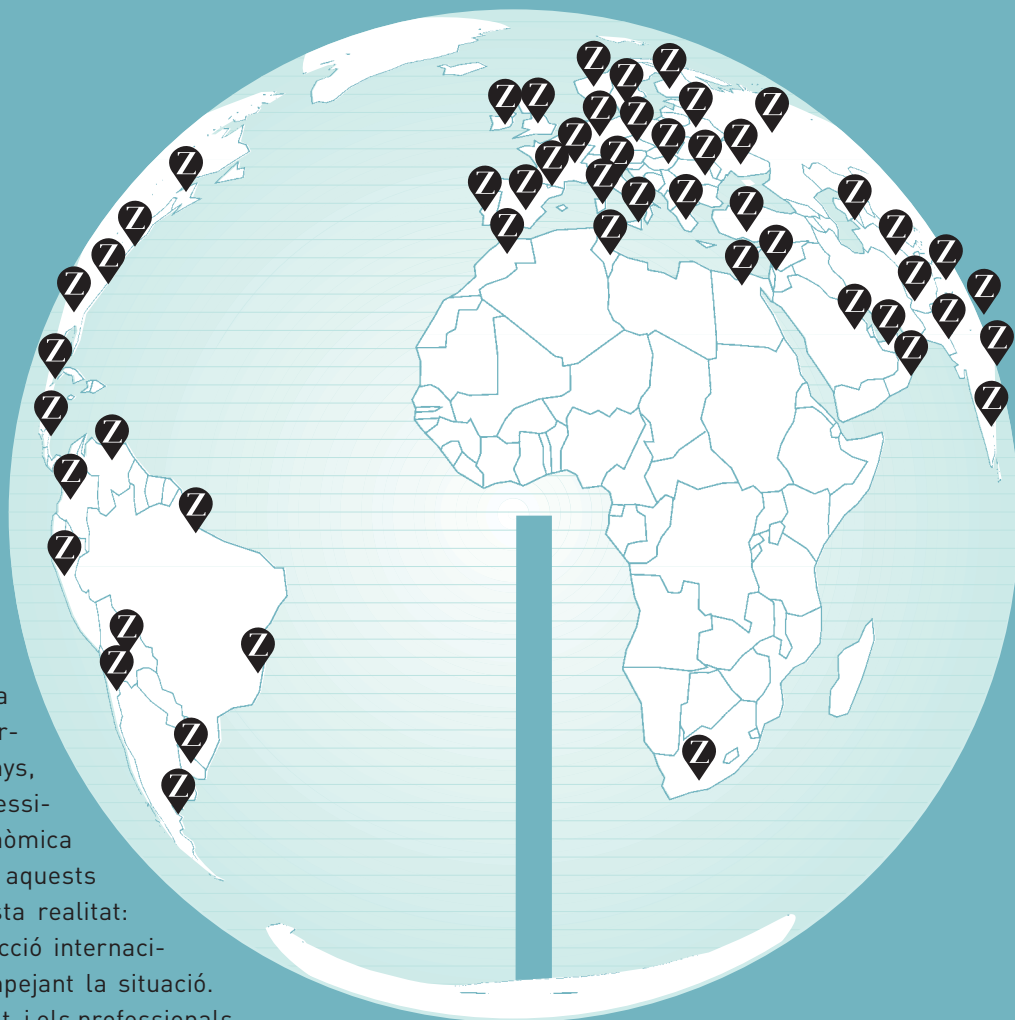

GRAU EN **INTERNATIONAL BUSINESS**

Les organitzacions en general, i les empreses en particular, s'enfronten cada vegada més a entorns competitiu globalitzats. Internacionalitzar-se és, com més va menys, una opció per passar a ser una necessitat. De fet, la dura conjuntura econòmica i social que travessa el nostre país en aquests moments és un bon reflex d'aquesta realitat: les empreses amb una clara projecció internacional són les que millor estan trampejant la situació. El món sembla haver-se fet més petit, i els professionals de les organitzacions que s'hi han de moure han d'estar preparats per afrontar els reptes que això comporta.

El documental que es recomana és un bon exemple de com una empresa espanyola d'èxit, Zara, ha afrontat el repte de la globalització. De manera amena i molt realista permet que l'espectador perceba a quines amenaces i oportunitats s'enfronten els professionals d'aquesta multinacional, exposats constantment a la difícil competència internacional. És una bona manera de familiaritzar-se amb el que demanen els entorns laborals internacionals a tots els nivells funcionals de l'organització: disseny, producció, distribució, finançament, etc. A més, el documental intenta fugir de tòpics per centrar-se en la realitat de problemàtiques molt diverses (tècniques, ètiques, culturals, organitzatives...) a les quals s'enfronten les empreses amb aquest enfocament estratègic. Creiem que pot ser molt interessant per a qualsevol estudiant que se senta atret pel grau en *International Business*. ■

*Accés directe al reportatge: www.youtube.com/watch?v=ALPpvzgFEIq

Joaquín Camps, coordinador del grau
en *International Business*

recomana MIRAR

el documental *Planeta Zara**,
de Josep Serra Mateu i María
Ruiz Calzado. Capa LatAm
i Sogecable, 2002, 55:17 minuts.

GRAU EN LOGOPÈDIA

Para que no me olvides és una novel·la de Marcela Serrano, que ens mostra els efectes que l'afàsia pot tenir en la vida d'una persona, en aquest cas relativament jove. Les afàsies es defineixen com una alteració del llenguatge produïda per lesions en el sistema nerviós central, que poden ser degudes a diverses patologies (accidents vasculars, traumatismes, tumors, etc.). La seua rehabilitació requereix una àrdua tasca de diversos professionals: neuròlegs, psicòlegs i logopedes, entre altres. L'afàsia interromp la vida i la rehabilitació no és fàcil, ni per al pacient, ni per als que l'envolten. Per això, abordar-la des d'una perspectiva multidisciplinària de professionals és fonamental.

Aquest llibre comença quan la protagonista, Blanca, pateix un vessament cerebral que li causarà l'afàsia. El relat està narrat en primera persona i és Blanca, una mestressa de casa de classe social alta, la que fa un recorregut per les seues vivències a través de continus salts enrere o *flashbacks* a la seua vida passada i tants altres retorns a la seua vida actual, en la qual la comunicació és la constant.

Marcela Serrano aporta una visió metafòrica de la condició social silenciosa de la dona en el període de transició a la democràcia a Xile. Així,

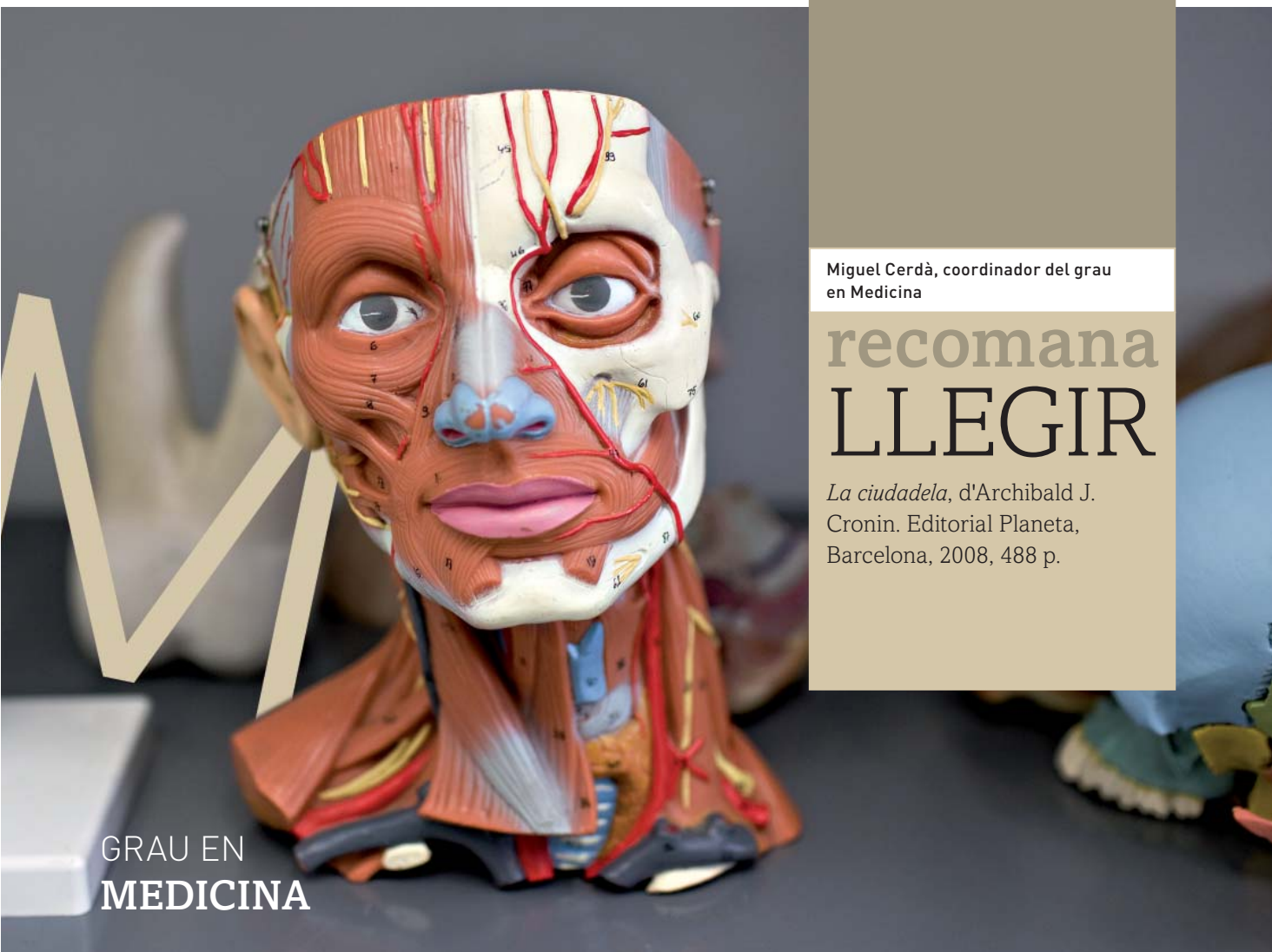
Laura Dolz, coordinadora del grau en Logopèdia

recomana LLEGIR

Para que no me olvides, de Marcela Serrano. Punto de lectura, Madrid, 2000, 380 p.

utilitza l'afàsia com la forma més real i dura de *l'oïr, veure i callar*. Blanca té la comprensió intacta, però no pot parlar, ni llegir, ni escriure, i per això es refugia en la memòria per continuar vivint. Les seues relacions, sentiments i reaccions, relatats per ella mateixa en aquestes circumstàncies, ens donen una visió autèntica de la realitat dels pacients afàsics, imprescindible per poder empatitzar-hi i així treballar amb ells a la recerca dels millors resultats.

Es tracta, per tant, d'un llibre que pot resultar molt interessant als futurs i futures logopedes, que fa conèixer, de manera amena, els problemes directes i associats d'aquesta patologia, cada vegada més freqüent i tan desconeguda alhora. ■

GRAU EN MEDICINA

Miguel Cerdà, coordinador del grau
en Medicina

recomana LLEGIR

La ciudadela, d'Archibald J.
Cronin. Editorial Planeta,
Barcelona, 2008, 488 p.

La tasca de recomanar un llibre que permeta transmetre als joves què és la medicina o quin és l'objecte dels metges no és senzilla. Respostes com ara guarir el malalt, lluitar contra la malaltia o procurar el benestar, s'adrecen al seu nucli més atàvic: el jurament hipocràtic. Aquest nucli de la medicina se sustenta en la relació metge-pacient, una relació complicada que ha estat i és motiu de múltiples anàlisis.

En l'evolució de la medicina s'han anat ampliant els objectius dirigits a procurar la salut de la comunitat. La medicina respon així a una demanda de salut per part de la societat, que esdevé un dret social. A més de la contínua incorporació dels avanços científics i tècnics. Tot això ha fet més complexes les relacions metge-pacient i ha generat conflictes de difícil solució en què intervenen l'ètica i la regulació legal en l'ús dels mitjans terapèutics.

Plantejat d'aquesta manera, no és fàcil transmetre què és la medicina o què és ser metge o metgessa avui, i més difícil resulta recomanar un llibre. Amb una narrativa cinematogràfica, comercial i probablement discutible, diferents sèries de televisió, *Urgencias médicas*, *Anatomía de Grey*, *House* o *Doctor en Alaska*, donen una imatge

de l'activitat mèdica actual. La pel·lícula *Afrontar la verdad*, dirigida per Nils Malmros, és més directa quant al discurs i provocadora en les preguntes que suscita. D'altra banda, la llista de llibres que aborden la professió mèdica és extensa. En destaquem *Cossos i ànimes*, de Maxence Van der Meersch, o els més actuals i anecdòtics *Anatomía de un MIR*, de María Valero, o *La casa de Dios*, de Samuel Shen.

La nostra elecció, però, és *La ciudadela*. Un text de lectura atractiva en què l'autor, Archibald J. Cronin, metge escocès i inspector mèdic de mines, pren com a eix de la narració la vida d'un metge i la seua esposa (Andrew i Cristina). Paral·lelament a aquesta relació, l'activitat professional d'Andrew li permet una descripció de la professió mèdica en la població minera de Gal·les i de les relacions metge-pacient, que el porta a una anàlisi de l'evolució dels personatges, i dels seus dubtes i conflictes. L'èxit de la novel·la, contextualitzada el 1937, es produeix en un moment de reconeixement de les malalties professionals en la mineria i la consegüent elaboració de normatives per a l'atenció dels afectats. El 1938 va ser portada al cinema per King Vidor. En les seues nominacions als *Oscar* i en diferents premis es recorda una frase de Samuel Shen: «els metges fascinen». ■

GRAU EN MESTRE/A EN EDUCACIÓ INFANTIL

La lectura d'aquest llibre ens permet endinsar-nos en la vida d'una aula de xiquets i xiquetes de 5 i 6 anys. La seua mestra, Carmen Díez Navarro, n'és l'autora, i ja des de les primeres pàgines declara l'escola amb què s'identifica: «Mi opción está claramente definida. Quiero una escuela que dé paso a la escucha, a la relación, al placer, al aprendizaje y a los afectos que trae consigo la vida de cada día. Es de esa escuela de la que hablaré aquí».

L'autora estructura el treball en dos grans capítols: «Asomarse al mundo» i «Decidirse a estar en la escuela». En el primer, mostra com el diàleg entre els xiquets i les xiquetes i la seua mestra vertebrava l'acció pedagògica, i està en l'origen dels projectes que es desenvolupen a l'aula. En el segon, el fil conductor

és el diàleg entre col·legues, la col·laboració entre iguals.

La filosofia i la pràctica educatives de Díez Navarro es fonamenten en els postulats següents:

1. La curiositat i les capacitats d'aprenentatge en l'etapa d'infantil són immenses i cal desenvolupar-les en tota la seua potencialitat emocional i cognitiva.

2. L'aula ha de ser capaç de recollir el món emocional de xiquets i xiquetes. Per tant, s'hi ha de crear una atmosfera que faça possible que aquest món emergisca.

3. L'escola ha de ser capaç d'assolir aprenentatges duradors. A partir dels postulats anteriors, l'escola estarà en millors condicions d'aconseguir-ho, ja que aquests aprenentatges es fonamenten, entre altres coses, en allò que els xiquets i les xiquetes saben i senten.

Aquest llibre és molt recomanable per als qui comencen els estudis de Mestre/Mestra en Educació Infantil; també per al professorat de qual-sevol nivell educatiu, ja que al llarg de la vida aprenem, encara que les formes varien, a partir del desig, del voler saber i del voler conèixer. ■

Pilar Sanz, coordinadora del grau en Mestre/a en Educació Infantil

recomana
LLEGIR

Mi escuela sabe a naranja: estar y ser en la escuela infantil, de M. del Carmen Díez Navarro. Editorial Graó, Col·lecció «Biblioteca de Infantil», Barcelona, 2007, 300 p.

GRAU EN ODONTOLOGIA

«Son tan diversas las causas que influyen en las enfermedades de los dientes, que la necesidad de conservarlos ha obligado a los hombres a estudiar los medios más seguros, como partes más interesantes del cuerpo humano. Estos medios son ordinariamente simples y nos los suministra la higiene». Amb aquestes paraules comença la valenciana Manuela Aniorte y Paredes la segona part del seu llibre *El arte del dentista*, i en la seua portada es presenta com a «autorizada con el título de dentista expedido por la Universidad de Valencia...» i així ho certifica Mariano Batlles, catedràtic de Clínica Mèdica d'aquesta universitat i soci de la Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia de València. Encara que no està documentada la data de concessió del títol, ni consta que el títol de dentista tinguera caràcter oficial a Espanya fins a 1901.

Manuela va ser una dentista excepcional per a la seua època i destacava en la realització d'intervencions quirúrgiques arriscades i molt avançades que van obtenir el reconeixement d'il·lustres cirurgians dentistes. Són constants els exemples que apareixen

en el seu llibre sobre les innovadores intervencions que va fer, com quan va atendre Alejandra Estela, de Xiva, el 29 de maig de 1854, amb l'operació d'un *sarcoma o càncer desenvolupat a l'os maxil·lar inferior*, del qual es va recuperar als 12 dies; o a Rosa Ríos, de Moncofa, el 1864, a la qual va resecar les bases de sis queixals i li va extraure dues arrels i un *fungus* que ocupava la zona.

L'extraordinària capacitat de Manuela no es troba exempta dels prejudicis del moment, que van influir en ella fins al punt que n'ha deixat constància en el pròleg del llibre: «Mucho atrevimiento, dirán algunos, se necesita, o mucha ignorancia otros, para dar a la prensa una obrita, aunque sin pre-

tensiones, sobre el arte del dentista, y precisamente por una señora que, aunque profesora en el mismo, ha de elevarse sobre muchos profesores que nada han publicado». Llegit amb una certa distància sembla premonitori, ja que ens trobem amb uns estudis que tenen una altíssima proporció de dones a les aules.

Però més enllà de la contribució d'Aniorte a l'odontologia del XIX, hem triat aquest llibre perquè reclama la necessitat d'una llei d'ensenyament per a la carrera de dentista: «Para que comprendan mis lectores la falta que hay en España de una carrera especial para el dentista, y conociendo lo útil que sería el estudio de ella, el día 13 de noviembre del año 1871 dirigí una solicitud al Excmo. Señor Ministro de Fomento, rogándole que por el bien de la humanidad, cuando hiciese reformas en la enseñanza, se dignase plantear una escuela de esta carrera, como las hay en las demás naciones». Per tot això, aquest text, nou i atrevit en el context en què va ser escrit, continua mantenint l'interès i la curiositat. ■

José Manuel Almerich, coordinador
del grau en Odontologia

recomana
LLEGIR

El arte del dentista (1873), de
Manuela Aniorte y Paredes.
Edició facsímil* prologada per
José M. Pastor i editada pel Cen-
tre d'Estudis Estomatològics de la
III Regió, València, 1988, 199 p.

* A la Biblioteca Històrica de la Universitat de València n'hi ha dos exemplars, un original i un facsímil, ambdós de consulta a la sala. A la Biblioteca de Ciències de la Salut Pelegrí Casanova de la Universitat de València n'hi ha una edició facsímil disponible per a préstec a domicili. En tot cas, cal consultar les condicions de consulta i de préstec: <http://biblioteca.uv.es>.

GRAU EN ÒPTICA I OPTOMETRIA

La percepció visual és un dels processos més fascinants de la natura. La precisa i excepcional òptica de l'ull forma la imatge dels objectes en la retina, que inicia un intricat laberint de mecanismes i dona lloc a la representació perceptual de la realitat física que ens envolta. Amb una complexitat encara no compresa, el cervell transforma, interpreta i avalua la informació que li facilita el sistema visual per obtenir una infinitat de dades sobre el nostre entorn, fonamentals per a la vida. Distàncies, colors, formes..., totes les característiques que usem gairebé inconscientment per a cada moment del nostre quefer quotidià són proporcionades contínuament pel cervell, que exprimeix al màxim tota la informació que li dona el sistema visual i la resta dels sentits.

Tanmateix, tot i la increïble capacitat del nostre cervell, hi ha limitacions que s'eviten de manera sorprenent, però que deixen rastres que els inves-

Álvaro Mximo Pons, coordinador
del grau en òptica i Optometria

recomana LLEGIR

Los engaos de la mente,
de Stephen L. Macknik i Susana
Martínez-Conde. Editorial
Destino, Barcelona, 2012, 450 p.

tigadors en neurociències fan servir per intentar entendre'n el funcionament últim. Les il·lusions visuals són un d'aquests rastres, que Macknik i Martínez-Conde persegueixen amb afany en els seus treballs de recerca i que, en aquest llibre, són explicades a partir de la seua aplicació en una disciplina que sempre ha sabut traure profit a aquestes aparents fallades del cervell: la màgia. Amb el mateix sentit de l'entreteniment que els mags demostren en els seus espectacles, els autors aconsegueixen traslladar al lector la fascinant complexitat de la percepció humana i les seues implicacions en la vida diària.

Un llibre que serveix de base excel·lent per a aquells que tenen curiositat per comprendre les increïbles capacitats del sistema visual i que alhora permet entendre les complexes tècniques psicofísiques que cal desenvolupar per aconseguir una correcta mesura de la salut visual en el gabinet optomtric. ■

GRAU EN PODOLOGIA

És difícil no trobar una activitat humana en què els nostres peus no tinguin una participació rellevant. En activitats habituals com caminar, córrer o saltar, els peus suporten el nostre pes i permeten el desplaçament del cos, aspecte que justifica que des de l'antiguitat hi haja un interès per l'estudi i el tractament de les alteracions i malalties que els afecten.

En les últimes dècades, un dels camps d'aplicació de la podologia amb més desenvolupament ha estat el de l'esport. Durant la pràctica de l'exercici, sobretot en activitats que inclouen carrera o salts, el peu és una de les parts del cos que més estrès pot arribar a suportar. És ací on una atenció especialitzada permet prevenir alteracions que desemboquen en lesions o, fins i tot, tractar-les. En conseqüència, són cada vegada més els clubs esportius que compten amb els serveis de podòlegs especialitzats en l'esport.

En el vídeo que us proposem, *La salud de los pies en el deporte*, teniu un interessant, curiós i amè exemple del paper de la podologia en l'esport a cura dels doctors Miguel Guillén Álvarez i Jesús Sánchez Martos, aquest darrer catedràtic d'Educació per a la Salut de la Universidad Complutense de Madrid.

* Accés directe al reportatge: <http://bcove.me/zfrja2z7>

Ana Queralt, coordinadora del grau
en Podologia

recomana VEURE

el vídeo *La salud de los pies en el deporte**, de la secció matinal de Telemadrid *La salud al día*.

GRAU EN PSICOLOGIA

Habitualment es té una idea parcial del que és la psicologia, ciència en què els àmbits d'actuació són molt variats (processos psicològics bàsics, entorn clínic, educatiu, d'intervenció social, recursos humans...). La selecció d'una lectura no ha estat fàcil, ja que hi ha molts textos escrits sobre psicologia, però no hi ha cap que cobrisca tots els àmbits d'una manera amena.

La proposta que fem, *El ladrón de cerebros*, pot ajudar el lector a comprendre la situació de la psicologia dins de la ciència, tot seguint els descobriments més importants i sorprenents dels darrers anys en neurociència. Certament, hi ha molt de contingut relacionat amb la neurociència i alguns

capítols són més recomanables per a les persones interessades en la biologia o la medicina. Tanmateix, també hi ha capítols que ajuden a centrar la psicologia dins de les ciències de la salut. D'altra banda, les referències en el text a altres lectures de gran interès per a la psicologia donen sentit al títol d'un dels capítols del llibre: «Rascar donde no pica»; deixar-se seduir per altres interessos addicionals que permeten que la curiositat impregne el procés d'aprenentatge i ens obrija les portes de la gran varietat d'àmbits de la intervenció psicològica.

En definitiva, amb les ulleres de la ciència recolzades en les nostres orelles i el nas, una lectura amena i motivadora. ■

M. Dolores Sancerni, coordinadora
del grau en Psicologia

recomana
LLEGIR

El ladrón de cerebros: compartiendo el conocimiento científico de las mentes más brillantes, de Pere Estupinyà. Editorial Debate, Barcelona, 2010, 456 p.

